

saavel offentlige som communale, blive ydede, og der fremkommer efterhaanden flere og flere Forhold, hvori man bestemmer Delsler efter Capitelstarten; det er derfor af meget stor Vigtighed, at den sættes paa en saadan Maade, at man kan være sikker paa, den bliver, hvad den jo efter sin Væbskaffenhed skal være, Middelsprisen af Aarets Cædepriser, da Maaden, hvorpaa man udfinder den, naturligtvis har en meget stor Indflydelse paa, hvorvidt man for de forskjellige Dele af Landet træffer de virkelige Middelspriser. Den Maade, hvorpaa Capitelstarten i en lang Række af Aar er bleven bestemt, har i den senere Tid ostere været omtalt som en saadan, der ikke fuldkommen svarede til sin Hensigt, ja allerede i de ydste Stænder fremkom der nogle Gange Forslag om en forandret Ansættelsesmaade af Capitelstarten, hvilke ogsaa fandt ikke ringe Anklang der. Efterat Rigsdagen ved Grundloven af 5te Juni 1849 er bleven indført, har der ogsaa her, saavidt jeg erindrer i 3die Sæssion, været indbragt et Lovforslag i lignende Retning, hvilket Lovforslag havde en meget stor Stemning for sig her i Thinget, og det blev kun stillet i Bero, fordi man endnu dengang var i den politiske Ustydighedstilstand og troede, at de store Reformer, hvorom der i Grundloven er givet Løfte, hurtigt vilde blive indførte. Man fandt derfor, at en Forandring i Maaden at bestemme Capitelstarten paa burde udsættes, til der udkom en Lov, som gav Communalbestyrelserne større Myndighed, og det vil være klart for de ærede Medlemmer, der ville eftersee Forhandlingerne om det nævnte Lovforslag, at man dengang her i Thinget ganske i Almindelighed gik ud fra, at en saadan Lov var nær forhaanden, og at det var derfor, man meente, det var hensigtsmæssigt at knytte Forandringer i Maaden, hvorpaa Capitelstarten sættes, til den. Et Udvalg blev nedsat angaaende det nævnte Lovforslag, og dette erklærede sig for de foreslaaede Forandringer, men tilraadede, som sagt, at udsætte at tage endelig Bestemmelse derom. Da den Lov, som skulde give Communalbestyrelserne paa Landet en større Myndighed, endnu ikke er bleven forelagt Rigsdagen, langt mindre bleven Lov, og da det, efter Alt hvad man i

de senere Aar har bragt i Erfaring med Hensyn til de større Reformer, man har ivente, nu, saavidt jeg troer, er klart for de fleste af Thingets ærede Medlemmer, at man ikke kan troste sig til meget snart at erholde disse Reformer, saa forekommer det mig, at der ikke nu er nogen saadan Grund tilstede, som man dengang antog, til ikke særligt at tage fat paa Ordningen af dette Forhold, uden Hensyn til, hvorvidt den antydede Lov maatte være ivente eller ikke.

Det foreliggende Lovforslag foreslaaer Forandringer i 3 Hovedpunkter med Hensyn til den Maade, hvorpaa Capitelstarten nu sættes. Nu gives der af Sognepræsterne og af Herredsfogderne maanedlige Beretninger angaaende Kornpriserne, men det er jo dog klart, og det ligger i alle menneffelige Forholds Natur, at den, der har en meget væsentlig Fordeel af, at Capitelstarten bliver høi, ikke kan være tilbøielig til at indberette de lavere Priser; han er meget tilbøielig til at indberette de allerhøieste Priser, han har hørt, Nogen har faaet. Herredsfogderne, der kunne siges at have mindre Interesse i Capitelstartens Størrelse, høre Sognefogdernes Mening, før de indgive deres Indberetninger, men de ere jo ikke pligtige til at holde sig til Sognefogdernes Mening, og man er heller ikke efter den Maade, hvorpaa Sognefogderne vælges, berettiget til at sige, at de repræsenterer Dderne. Naar man altsaa vilde sikkre sig upartiske Indberetninger, maatte man gaae een af to Veie, enten maatte man borttage den Ret, Sognepræsterne nu have til at indgive disse maanedlige Indberetninger, og udfinde en anden Maade, — jeg skal strax omtale, at jeg ikke kunde finde en tilfredsstillende Betryggelse i, at Herredsfogderne alene kom til at gjøre Indberetninger, — eller man maatte finde andre Personer eller Autoriteter, gennem hvem disse Indberetninger kunde erholdes. Der har ogsaa af Forskjellige været talt om, at de skulde gives af Kjøbstædernes Handlende eller paa anden Maade, men det er min Mening, at hvorledes man saa stiller Sagen, vil det ikke let være muligt at finde noget Slags Indberetning, uden at den i een eller anden Henseende vilde kunne kaldes partisk eller eenfædig. Under denne Forudsætning